

Fusk i forskning

Uredelighet i forskning er ikke noe nytt fenomen. Senest i desember måtte en sørkoreansk stamcelleforsker trekke tilbake en studie publisert i det prestisjetunge tidsskriftet Science. I artikkelen, som ble betraktet som banebrytende, beskrev han hvordan han og hans forskergruppe hadde frembrakt stamcellelinjer som var skreddersydd til individuelle pasienter, fra klonede menneske-embryoer. Teknikken, såkalt terapeutisk kloning, ville på en effektiv måte kunne benyttes i behandling av sykdommer, og studien gav håp til pasienter med mange lidelser som i dag er uhelbredelige, for eksempel diabetes, Parkinson og Alzheimer. Pasienter strømmet til for å være med i kliniske tester, og forskeren selv har høstet stor nasjonal og internasjonal anerkjennelse, blant annet ble han listet som «research leader of the year» av Scientific American og utnevnt til Koreas første «supreme scientist». Fallet var derfor dypt, både for Korea som hadde donert millionbeløp til teamet og for Hwang Woo-suk selv da avsløringene om løgner og fabrikkasjon av resultater kom i løpet av høsten. Medier over hele verden har dekket saken og en oppsummering kan leses på www.forskning.no.

Legetidsskriftet har også hatt sin sak i løpet av høsten, riktignok av mer beskjeden format, men også der måtte en forskergruppe trekke sin artikkel som følge av uredelighet. Å trekke en artikkel betyr å erkjenne at den ikke skulle ha stått på trykk, og det kunngjøres i både tidsskriftet og i aktuelle databaser at artikkelen ikke kan brukes som referanse. I dette tilfellet ble artikkelen trukket fordi den ble regnet som et plagiat av en artikkel tidligere publisert i The Lancet.

Plagiat er blitt mer og mer vanlig, både innen medisinsk forskning og i faglitteratur generelt, og i de største biomedisinske tidsskriftene er dette blitt et reelt problem. Med den nærmest eksplosive tilgang på stoff både gjennom et stadig økende antall trykte medier og Internett, er det grunn til

å tro at dette problemet bare vil øke. Det er lett å tenke seg at tilgangen til fagstoffet, kombinert med et system der så vel antall artikler som innholdet teller både økonomisk og karrieremessig, kan friste noen. Men hvor går grensen mellom informasjon og det som er ønsket videreformidling og plagiat? Redaktøren i Legetidsskriftet har i en leder i tilknytning til den nevnte saken (Tidsskr Nor Lægeforen 2005; 124: 1985) nevnt fire elementer som definerer plagiering: At man bruker andres tekst, ideer og/eller illustrasjoner, at man ikke krediterer opprinnelig forfatter tilstrekkelig, at man gir inntrykk av at materialet er ens eget og at man ikke har innhentet tillatelse fra opprinnelig forfatter.

Forfalskning av data og plagiat er to eksempler på uredelighet i forskning og publisering. Det kan imidlertid jukses og manipuleres på mange måter. Blant annet kan binding til kommersielle interesser med manglende åpenhet og innsyn i resultatene også påvirke hva som presenteres. Det stilles derfor krav til at forskere skal oppgi opplysninger om finansiering, sponsorer, institusjonstilhørighet og andre potensielle interessekonflikter. Full åpenhet om dokumentasjon slik at uavhengige forskere kan foreta metaanalyser er også viktig, særlig når det gjelder legemidler og bivirkninger.

I Tidende har vi ikke hatt saker der det er avslørt uredelighet. Alle de faglige/vitenskapelige artiklene vi publiserer har gjennomgått ekstern faglig vurdering, vanligvis av to såkalte fagfeller med kompetanse på fagfeltet. Vi kan selvsagt ikke garantere at gråsonene mellom videreformidling og plagiat aldri kan være overskredet, men vi har tillit til at forfatterne av vårt fagstoff kjenner de reglene som gjelder og forholder seg til dem. Det er selve grunnlaget for formidlingen av den forskning og det fagstoff som vi bringer norske tannleger og som i sin tur kan påvirke pasientbehandlingen.

Gudrun Sangnes

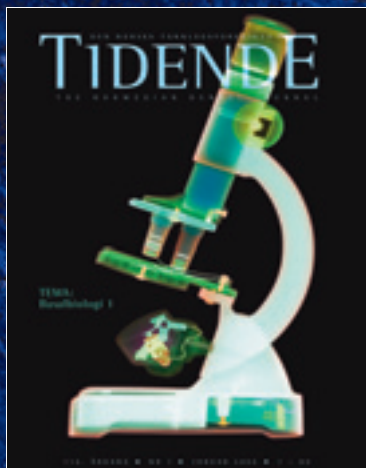

Foto: Gasto/Science Photo Library.
Design: Mike Mills.

Redaktør:
Gudrun Sangnes

Journalist:
Ellen Beate Dyvi

Redaksjonssekretær:
Kristin Aksnes

Redaksjonskomité:
Jon E. Dahl
Tor E. Torbjørnsen
Anne Berit Utkilen

ABONNEMENT
Abonnementspris for ikke medlemmer
og andre abonnenter kr 1300,-
Bestilles i NTFs sekretariat.

ANNONSER
Henv. markeds konsulent Eirik Andreassen,
NTFs sekretariat

TELEFON OG ADRESSE
Frederik Stangs gate 20,
postboks 3063 Elisenberg, 0207 Oslo
Tlf. 22 54 74 00, faks 22 55 11 09
E-post: tidende@tannlegeforeningen.no
<http://www.tannlegetidende.no>

UTGIVER
Den norske tannlegeforening,
www.tannlegeforeningen.no
E-post: tannlegeforeningen@tannlegeforeningen.no

ISSN 0029-2303
Opplag: 5 550
15. nummer per år
Parallellpublisering og trykk: PDC Tangen
Grafisk design: Mike Mills

Fagpressens redaktørplakat ligger til grunn for utgivelsen. Alt som publiseres representerer forfatterens synspunkter. Disse samsvarer ikke nødvendigvis med redaksjonens eller Den norske tannlegeforeningens offisielle synspunkter med mindre dette kommer særskilt til uttrykk.